

VERDENS MILJØDAG 2014

FN har utnevnt 2014 som «*det internasjonale året for små utviklingsstater*».

Derfor er årets fokus rettet mot klimaendringer og global oppvarming, med særlig fokus på små øysamfunn. Det er disse øysamfunnene som først vil merke effekten av det økende havnivået, ekstremvær, naturkatastrofer eller andre konsekvenser som følge av klimaendringene.

Klimaproblemet er globalt, men krever lokale løsninger.

World Environment Day
5 June

RAISE YOUR VOICE - NOT THE SEA LEVEL

FNs utviklingsprogram UNEPs kampanje *Raise your voice - not the sea level* lanseres i forbindelse med Verdens miljødag 2014. Temaet er *små øysamfunn og global oppvarming*. Havnivået har økt med 10 - 25cm i de siste 100 årene, og det er disse øysamfunnene som får merke effektene først.

CO2-utslipp fra små øysamfunn representerer mindre enn 1% av globale utslipp. Likevel er det disse som er mest sårbare for endringer i klimaet, og stigende havnivå kan føre til tap av land langs kysten av lavtliggende øyer, forstyrre økonomier og levebrød. En slik øy er Grenada i Karibia, som vil miste 60% av sine strender.

Men global oppvarming og stadig økende utslipp av drivhusgasser i atmosfæren fører til endringer i klimaet som kan føre til konsekvenser for oss alle.

Vi opplever økt ekstremvær, naturkatastrofer og flom også her hjemme. Derfor er det viktig at vi nå retter fokuset på global oppvarming og arbeider for å begrense konsekvensene som hører med. Så hva kan vi gjøre?

Små tiltak kan være med på å redusere din påvirkning på miljøet.

- Bytt ut gamle lyspærer med sparepærer
- Dra ut kontaktene på apparater du ikke bruker
- Skru ned termostaten hjemme
- Reis kollektivt
- Kjøp lokal mat
- Kjøp energieffektive apparater
- Bytt til fornybare strømkilder
- Dyrk dine egne grønnsaker
- Vær bevisst på ditt energiforbruk
- Les nyheter på nett, ikke på papir
- Drikk vann fra springen
- Plant et tre...

Alle bekker små gjør en stor Å!

Les mer om Miljødagen og kampanjen på UNEPs nettsider:

*Raise your voice,
not the sea level*

<http://unep.org/wed>

Verdens miljødag ble stiftet av FN i 1972 for å øke folks bevissthet omkring miljøspørsmål. I godt over tjue år har senterbevegelsen markert dagen med aksjoner, stands og annen aktivitet på grasrotplan for å spre informasjon om miljø og bærekraftig utvikling.

Senterpartiet har hatt en lang tradisjon med å basere dette arbeidet på et samarbeid med CARE Norge – først i Niger, deretter i Tanzania. Senterpartiet har lenge hatt et samarbeid med CARE, fordi deres arbeid bidrar til folk selv kan ta ansvar for egen utvikling og velferd. Derfor støtter vi et prosjekt på Pemba, som er en del av øygruppa Zanzibar. Prosjektet er en del av WAGE-programmet som CARE driver i mange regioner i Tanzania.

Hovedøya i øygruppen Zanzibar, Unguja, er en turistmagnet. Her det mange flotte hoteller og ganske god infrastruktur. Pemba derimot har dessverre ikke sett den samme utviklingen. På Pemba er fattigdommen større, kunnskapen mindre, og infrastrukturen mye dårligere.

Pemba er ca. 1000 km² stor, med en befolkning på rundt en halv millioner mennesker. Produktiviteten i jordbruket er lav, hvert femte barn er underernært, og barnedødeligheten er høy. Så mange som 100 av 1000 fødte dør før fylte fem år. 55% av de som lever på landsbygda, og 41% av de som lever i byene, lever under fattigdomsgrensen.

Les mer om prosjektet:

www.care.no

www.senterpartiskolen.no

WAGE—WOMEN AND GIRLS EMPOWERMENT PROGRAM

Målgruppen for prosjektet er ca. 4.000 kvinner og 1500 unge jenter nord på Pemba.

Spesielt vil programmet rette seg mot familier med kvinnelig overhode, kvinner som ikke kan lese, jenter som har droppet ut av skolen, familien til jenter som har droppet ut av skolen, jenter som ikke har fått begynne på skole i det hele tatt, og jenter fra generelt svært fattige familier.

I stedet for tradisjonell nødhjelp er kjernen i WAGE-prosjektet organisert som spare- og lånegrupper, og målet er å bedre den sosioøkonomiske og politiske situasjonen til kvinnene. De lærer seg inntektsbringende aktiviteter som samling av tang, håndarbeid, såpeproduksjon, søm og broderi, grønnsaksproduksjon, treplanting, dyrehold og mye mer. Siden aktivitetene foregår rundt naturreservater, står bærekraftig bruk av naturressursene i fokus.

Det er også et mål i prosjektet å bedre kjønnsrollemønsteret på Pemba. Aktivitetene skal gi kvinnene mer selvtillit, og øke bevisstheten rundt kjønnsrolleproblematikken både blant menn og kvinner.

